

kõhuga inimesel on ka werd pähe kofku jooksnud, aga toidus, mis kõhtu läheb, paneb werd jooksuma ja teeb kõit ihu sojaks.

Soe, aga mitte joobnukstegija jodaw asi, ni kui tee wesi, on ka kasulik; seda tundwad iga pääw kaupmehed poedes. Tema on kasulik ükspäinisi weikese külмага ja oonetes, aga wäljas ulitsa ja maantee peal ja tulise külмага pole taast sugugi abi.

Kui wäljaspidised ihu liifmed, ni kui käed, jalad, nägu on ära kohmetand ehk külmand, siis on neid kõige parem lume ja jääga õeruda, ehk külma weega kasta, mis on juba iga ühele teada. Kui sa seda wisi külmand kofta weel külmemaks teed ja oma liifmed kõwaste liigutama aklad, siis aklad soe aegamööda muist liifmetest külmanud kofta minema ja teda sojaks tegema: sepärast et weri aklad siis jälle kofku piigistud soonde sisse minema. Kui külmand inimest äkitselt soja kofta wijakse ehk kohmetand kofta peale midagi soja asja pannakse, siis läheb se koft koguni raisku, mis on igaühele teada.

Sest wõib ära arwata, et kui keegi on kangeste ära kohmetand ja peab weel külma kätte jääma, siis on

tal parem napsi asemele natuke külma wet jua. Need inimesed, kes juhtunid külma ja tuisuga lume angede sisse jääma, sõid suure jänuga lund ja jäid koguniiste terweks. Sisse wõetud külma wesi on nisama ea külmanud ihule, kui seegi, kellega pealt poolt ihu kastetakse. Ta wõib kõit liifmed ühtewiisi sojaks teha, ja wõib ka werd pea ajudest wälja ja ihu mööda lajale ajada.

Külmand inimene ei wõi mitte enne soja ja joobnukstegijat jooki sisse wõtta, kui ta ihu on jo pealt poolt nõnda soe, kui terwel inimesel.

Soja abju juure ei pea kangeste kohmetand inimene minema, seda wähem külmand.

Siin wõib teada anda, kuidas on koguniiste ära külmand inimest surmast päästetud ja kuidas neid wõib päästa.

Ära külmand inimest ei pea kunagi koguniiste surmuse arwama, iga ferd peab kõit läbi katsuma, mis wõib furnud elawaks teha; sepärast et inimene, teda mõni ferd arwatakse furnud olewad, tuleb mitme tunni pärast elusse, kui kõit abi saab läbikatjutud.